

שביאר הרמב"ן לעיל מ"ב ט ששעה כן לקיום החלומות ולא מחמת נקימה ח"ו, לא התבייש כלל בהנהגתו, ולא היה איכפת לו כלל שהגויים יסתכלו עליו כמשונה או כאכזרי, כי אין לו על גביו אלא ה' אלוהיו, אבל לאחיו היה ביזיון שמכרוהו בשעה שלא היו צריכים למכרו עפ"י האמת, ולכן הוציא כל איש מעליו למנוע ביזיון מאחיו.

כל הנהגות האחים הקדושים הם בלתי לה' לבדו

"ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכתם אתי מצרימה", (מ"ה, ד).

פירש האור החיים הקדוש, שרצה יוסף להודיע לאחיו שהוא אוהב אותם כאח ממש ואין להם מה לפחד ממנו, וזהו מה שאמר להם "אני יוסף אחיכם", נוהג אני עמכם במידת האחוה כאילו לא אירע מאומה. וגם הוסיף ואמר להם "אחיכם אשר מכתם" להורות שאפילו בזמן המכירה עצמה לא הפסיק לאהוב אותם באהבת אחים. והמהר"ל (גבורות ה' פ"ה) כתב כע"ז והוסיף בזה ביאור, שיוסף ידע שהשבטים לא מכרוהו מתוך כוונה רעה להרע לו, אלא הם סברו שרצון ה' שימכרוהו לעבד, ומכרו אותו בלא שום שנאה אישית אליו, ולכן אין לו מקום לשנוא אותם. [ובזה פירש המהר"ל מה שיוסף שלח לאביו עשרה חמורים, ולרמז שהוא מכיר בכך שכשם שהחמור הוא נשא משא אינו יודע מהו תכלית המשא שהוא נושא וכל הנהגתו רק לקיים רצון אדונו, כך גם אחיו מכרוהו כחמורים המתכוונים לעשות רצון ה' בלא שום חשבון אחר]. וכעין זה ביארו המפרשים בטעם הדבר שיוסף לא שלח להודיע לאביו יעקב שהוא משנה למלך במצרים, כיון שידע שזהו רצון הבורא שאביו לא יידע מכך, ולכן נהג כן. **וזוהו לימוד גדול לדין היאך ללמוד חומש בראשית, ובפרט פרשיות אלו העוסקים במכירת יוסף, שכל פעולה ופעולה של יוסף הצדיק ושבטי י-ה היה מכוון לשם שמים בלתי לה' לבדו, ולא היה אצל קדושי עליון הללו שום תערוכות של כוונה אחרת חלילה, ואין לנו שום השגה בגודל מעלת וקדושת האבות הקדושים אשר כל הכרעה וכל הנהגה שנהגו בה, נבע רק מתוך רצון לעשות נחת רוח לקב"ה.**

ומור"ה הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל היה מתריע מאוד נגד אותם שלומדים תנ"ך כספר מעשיות ח"ו, שהם מפרשים מאורעות יוסף הצדיק ואחיו או מאורעות דוד המלך ושאלו כשאר סיפורי מעשיות ה", ולכן לא היה מניח לילדי ישראל ללמוד תנ"ך אלא אם לומדים אותם מפי תלמיד חכם וירא שמים המלמד את התורה בקדושתה עם פירושי רבותינו המפרשים כמו רש"י והרד"ק והמלבי"ם.

וכבר אמר הגר"א שחמשה חומשי תורה הם כמו "גלובוס" שכל נקודה קטנה בגלובוס רומז על מדינה שלמה, וכך גם כל התורה והתנ"ך הם קודש קדשים, וכל תג וקוץ שבאותיותיה רומזים לאין סוף רמזים גבוה מעל גבוה, ואין בידינו אפשרות אפילו לגעת באפס קצהו של התורה.

שקיעות בלימוד של שבטי י-ה

"ויאמר אלהם אל תרגזו בדרך", (מ"ה, כ"ד). בגמ' בתענית (י"ג ע"ב) איתא: "אמר להם יוסף לאחיו, אל תתעסקו בדבר הלכה, שמא תרגזו [תטעו] עליכם הדרך". ומרן הגר"ז זצ"ל הפליא להתפעל מצדקת שבטי י-ה, שהלא רק עתה נודע להם שהוא יוסף, והיו בוודאי עמוסים בסיפורים על הפגישה עם יוסף וכל השתלשלות המכירה, ועל ביאתם למצרים ועל המאסר של בנימין וכו', ומ"מ יוסף היה בטוח שהם לא יבטלו זמן לספר סיפורים אלא יעסקו בתורה בדרך בעיון גדול, עד שמתוך שקיעות בלימוד בעיון הם יוכלו לטעות בדרך. [ורבינו גרשום פירש שיוסף חשש שמי שיראה אותם חולקים בדבר הלכה יחשוב שהם נלחמים זה בזה, והרי מבואר מהו גודל הריחוק דאורייתא שהיה ביניהם וגם בשעה כזאת שחזרו מבית יוסף]. ואמר מרן זצ"ל שמי שמבין מהו גודל קדושת האבות איננו תמה על זה כלל, כי האבות הקדושים היו שקועים לגמרי בתורה הקדושה ובעבודת ה', ולמדו אצל יעקב אבינו לא להסיח דעת כלל מהתורה הקדושה. וכן אנו רואים גם אצל יוסף הצדיק, שסבל הרבה צרות בבית פוטיפר ובבית הסוהר, ואעפ"כ כששלח את אחיו להודיע שהוא חי, שלח איתם עגלות כדי לרמז ליעקב שבפעם האחרונה שלמד אתו עסקו בפרשת עגלה ערופה (וכמבואר במדרש רבה ויגש צ"ד ג), והרי לנו בזה, שבכל העשרים ושנים שנה שהיה בגלות לא הסיח דעתו מהתורה, ועדיין עמד נגד עיניו כל מה שלמד מאביו, וגם העניין האחרון שלמד ממנו בפרשת עגלה ערופה.

וכבר אמרו חז"ל (תד"א רבה רפכ"ה) "חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי", ומה נענה בשעה שאנחנו מדברים על עניינים שלא נוגעים לנו, ומבזבזים את הזמן על הבלים.

בקשת יהודה לקבל חנינה למעלה מדרכי המשפט

"כי כמון כפרעה", (מ"ד, ח'). הנה כשאדם מתחייב במשפט יש לפניו שני דרכים היאך להשתדל כדי להינצל, הדרך האחת למצוא לימוד זכות בדרכי המשפט ולטעון שעל פי דין אינו חייב עונש, והדרך השניה לבקש שימחלו לו על חטאו בדרך חסד וירחמו עליו ועל בני ביתו, ויהודה בא לבקש מיוסף חנינה שלא על פי חוקי המשפט המקובלים במצרים, כי על פי חוקי המשפט יש עונש קבוע לגנב ואי אפשר לבטל ממנו העונש על ידי תחנונים, אבל כיון שמלך פורץ גדר ואינו כפוף לחוקים יש לו כח לתת חנינה, וזהו מה שאמר יהודה ליוסף "כי כמון כפרעה", היות שאתה כמו פרעה א"כ יש לך סמכות לתת חנינה כמו המלך פרעה. וכן מדויק היטב מלשון בקשתו של יהודה שאמר "בי אדוני", ומשמע שלא דרש פטור על פי משפט אלא על פי בקשה שיחון אותו. **וכשם שיהודה ביקש מיוסף בדרך של חנינה ורחמים, כן יש לכל אחד בשעת התפילה לבקש בחסד וברחמים ולא בזכות מעשיו, וכמו שכתב הגר"א במשלי (כ"ה, ט"ו) שהמבקש על פי מעשיו מעורר קטרוג כנגדו, וביותר מצאנו אפילו במשה רבינו ע"ה שהתפלל כמנין ואתחנן ליכנס לארץ ישראל, ומ"מ לא ביקש בזכות מעשיו אלא במתנת חנם (רש"י דברים ג' א).**

כשהקב"ה יתגלה בכבודו נכסה פנינו מבושה ממעשינו

"ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו", (מ"ה ג'). הקדוש החפץ חיים למד מכאן דבר נפלא, דהנה יוסף לא אמר להם אלא שני תיבות "אני יוסף", ומזה לבד התביישו האחים מאוד עד שלא יכלו לענות אותו כי נבהלו מפניו, וא"כ לעתיד לבוא כאשר הקב"ה רק יתגלה בכבודו ויאמר "אני הקב"ה", הרי איזה בושא נוראה תכסה פנינו על כל חטאי וחסאי שחטאנו כנגדו. ובדומה לזה פירש הבעש"ט הקדוש הפסוק בתהלים (צ"א א') "קל נקמות ה' קל נקמות הופיע", וביאר הבעש"ט עפ"י משל למלך שטעה בדרכו, והגיע לכפר קטן ואמר לכולם שהוא המלך, וכולם לעגו ממנו וביזו אותו והיכוהו, ולבסוף הצליח לחזור ולהגיע לארמונו, וקרא לכל שריו ויועציו להתאסף ולדון איזה עונש להעניש את כפר זה שביזו כל כך את המלך, והנה מתחילה חשבו שראוי להעניש את כל בני הכפר על שביזו כל כך את המלך, עד שבא זקן אחד וייעץ להענישם בעונש חמור יותר ובאופן שישב את כבודו של המלך למקומו הראשון, וזהו על ידי שיבוא המלך לאותו הכפר במלוא כבודו עם כל כבוד מלכותו ומרכבותיו וכו', והבושה הגדולה שיהא לאנשי הכפר כשיראו את כבוד המלך היא בעבורם העונש הגדול. ועפ"ז פירש הבעש"ט שזהו פירוש הפסוק "קל נקמות ה' קל נקמות הופיע", שלעתיד הקב"ה יבוא לנקום, והיאך ינקום, "אל נקמות הופיע" - בעצם הופעתו, שאין לך נקמה ועונש גדול מזה שרואים את גדולת הקב"ה ונראה כנגד מי חטאנו ומרדנו.

מעלת שומר הברית

"ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו", (מ"ה, ד). פירש"י "הראה להם שהוא מהול". וצריך ביאור מדוע הוצרך יוסף לפרוע את עצמו ולהראות להם שהוא מהול, והרי כבר הוכיח להם על ידי מה שדיבר עמהם בלשון הקודש, וכמו שפירש רש"י להלן (פסוק י"ב). ונראה שכוונת יוסף הייתה להראות לאחיו שהוא עבד ה' ושומר את כל התורה, ולכן הראה להם שהוא מהול, כי ברית קודש איננה רק בעצם קיום מצוות מילה, אלא היא אות החקוק על הבשר להראות שאנו עבדי ה', [וכלשון הטור (י"ד סי' ר"ס) "אות ברית חתום בבשרנו המעידה שבחר בנו השם מכל העמים ואנחנו עמו וצאן מרעיתו אשר לדור דור אנחנו חייבים לעובדו ולספר תהלתו"], ונתכוון יוסף לרמוז להם שהוא עבד ה' ושומר על התורה גם בהיותו במצרים. **וזוהו יסוד גדול, דשמירת הברית איננה רק בעצם קיום מצוות מילה, אלא היא נמשכת בכל חיי האדם ע"י מה שאינו מסיח דעת מעבודתו לקב"ה. ולכן שומר הברית נקרא בשם "שומר", מאחר שהוא כ"שומר" שאסור לו להסיח דעת ממה שנמצא תחת שמירתו.**

אל ייבוש מפני המלעיגים עליו

"ולא יוכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו ויקרא הוציאו כל איש מעלי", (מ"ה, א'). פירש"י, "לא היה יכול לסבול שיהיו מצרים נצבים עליו ושומעין שאחיו מתביישין בהודיעו להם", ע"כ. ויש לתמוה שהרי באמת היה בזה גם בושה גדולה ליוסף עצמו, שיתפרסם איך שיקר ורימה את אחיו, שלא הודיע להם שהוא אחיהם וגם הוציא עליהם עלילות דברים שהם מרגלים, ומדוע לא חשש יוסף לביזיון עצמו אלא רק לביזיון אחיו. ונראה שכיון שיוסף עשה כן עפ"י דעת תורה, שידע שזהו רצון ה' שיתנהג עמהם כן, (וכמו

המאמין בקב"ה אין לו שום קושי על הנהגת הקב"ה

הפרטיים העוברים על האדם, חובתו לפשפש במעשיו ולבדוק מה צריך תיקון אצלו, מ"מ בגזירה נוראה כזאת שמתו בה שש מיליון יהודים מכלל ישראל, סברו הרבה מגדולי ישראל זצ"ל שאין לנו השגה על פי שכל להבין הדבר, ואין זה אלא עניין גבוה שלא נוכל להשיגו בשכל האנושי, ולכן סירבו לשמוע טעמים ונימוקים לזה.

התכונה הנצרכת כדי לנהל ישיבה

"ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה גושן", (מ"ה, כ"ח). פירש"י "לתקן לו בית תלמוד שמשם תצא הוראה".

יש לתמוה למה שלח דווקא את יהודה לייסד בית הוראה, והרי לכאורה היה ראוי לשלוח את לוי או את יששכר שהם עמודי התורה.

וביאר בזה הרב מפוניבז' הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, שכדי לנהל ישיבה צריך אדם שסיכים לקחת על עצמו התחייבויות להחזיק את הישיבה בצד הגשמי, ומצוי הרבה עסקנים שבשעה שיש להם כסף הם בונים מוסדות תורה, אבל כשאין להם הם עוצרים בפעילות ואינם לוקחים על עצמם חובות, אבל יש עסקנים שסומכים על הקב"ה ויודעים שכיון שהם פועלים לשם שמים הקב"ה בוודאי יעזור להם, ולכן שלח יעקב דווקא את יהודה, כי יהודה כבר הוכיח שהוא מקבל על עצמו חובות שהרי אמר לאביו "אם לא הביאותי אליך והצגתיו לפניך וחטאתי לך כל הימים" והתחייב להפסיד את כל העולם הבא אם לא יחזיר את בנימין, וכיון שהוא רגיל בלקיחת חובות על עצמו, הוא יכול לפתוח ישיבה ולמסור נפש ולבטוח בקב"ה ולא להירתע מנטילת חובות על עצמו.

וכע"ז שמעתי מפי הגאב"ד הגר"י ווייס זצ"ל בעל ה"מנחת יצחק", לפרש מה שאומרים ב"מ שבירך' שלאחר היקום פורקן בשבת "וכל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה", שהעוסק בצרכי ציבור צריך הרבה אמונה, כי פעמים רבות אין לו כסף לפעולותיו, וצריך הוא אמונה וביטחון בקב"ה שאם יעשה את חובתו הקב"ה בוודאי יעזור לו, ורק עסקן כזה ראוי לקבל מי שבירך בכל שבת מכל הקהל, אבל מי שמתעסק בצרכי ציבור רק כשיש לו אמצעים והכל מתנהל על מי מנוחות, אינו מקבל את ברכת הקהל.

ועוד נראה לבאר בזה באופן אחר, שכדי לעמוד בראשות ישיבה או מוסד, צריך אדם תקיף בדעתו ובעל מסירות נפש לעמוד איתן לשמר את הישיבה בדרך התורה, הן מבפנים בתוך הישיבה עצמה לעמוד איתן מול רוחות רעות המנשבות ולשמור שלא יזוזו מדרך התורה, והן מבחוץ היאך וממי לקחת את צרכי הישיבה. והנה יהודה היה תקיף ואיתן בדעתו ובפעולותיו למען משמר התורה וכמבואר במדרש (בר"ד צ"ד כ"ח) שבשעה ששלח פרעה את העגלות הפרטיות שלו ושם עבודה זרה היה חקוק עליהם, עמד יהודה ושרפם, וגם היה בעל מסירות נפש וכמו שמצאנו שאמר לאביו "אם לא הביאותי אליך והצגתיו לפניך וחטאתי לך כל הימים", ואח"כ ניגש למלחמה כדי להציל את בנימין, הוא מתאים לנהל ישיבה, שכן כדי לנהל ישיבה צריך דווקא אדם תקיף שאינו מושפע מכלום וגם בעל מסירות נפש שיעמוד איתן על משמר התורה.

"ויוסף ישית ידו על עיניו", (מ"ד). יש לפרש הפסוק בדרך רמז דפרשת מכירת יוסף תהא מכוסה מעיניך כעין יד המכסה את העיניים, וזהו "יוסף" והיינו פרשת מכירת יוסף, "ישית ידו על עיניו" ימשיך להיות מכוסה ממנו כעין יד המכסה את העיניים, ושלא יחשוב שכאשר יבוא למצרים כבר יבין כל מה שאירע בפרשת מכירת יוסף, ומה ייענשו על כך, אלא הנהגת ה' בעולמו היא נסתרת בעולם הזה, ואי אפשר להשיג בעולם הזה את הנהגת ה' בפירוט עד הסוף. **וזהו רמז לדין בדורות האחרונים**, שברוסיה כפו ארבע מיליון יהודים לעבור על הדת וניתקום מדת ישראל, ולאחר מכן נהרגו במלחמה באכזריות מכן שש מיליון יהודים, ולאחר מכן בתוך פלטרין קדשו של הקב"ה בארץ ישראל הדיחו הפושעים מעל הדת רבי רבבות, **והלב מתפלץ בזעקה "איה אלו קינו יתברך שמו"**, אבל על זה נאמר כאן בפסוק "ויוסף ישית ידו על עיניו", להורות שיש לנו לכסות העיניים ולקבל באמונה כי הכל לטובה מיד ה', שכשם שהראיה הגשמית שלנו מוגבלת שאין תפיסת העין למרחקים גדולים, כך גם הראיה השכלית שלנו מוגבלת מלהבין כל דרכי ה', וכמאמר הכתוב (ישעיהו ג' ח) "כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי", ורק לעתיד לבא יתגלה היאך כל מאורעות הבריאה מתחילתם ועד סופם, היו לטובה ולהוביל לקראת התכלית הנרצית של "ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד". וכע"ז ביארו המפרשים (מהר"ם

האג"ז ז"ל, בספרו משנת חכמים תצ"ה ועוד) בטעם מנהג ישראל לכסות את העיניים ביד ימין כשקוראים פסוק "שמע ישראל" (ש"ע או"ח ס"א ס"ה, ומקורו במסכת ברכות דף י"ג ע"ב), כי בשעה שאנו באים לקבל על עצמינו עול מלכות שמים ולייחד את שמו הגדול והנורא, אנו מכסים את העיניים מכל הקורה מסביב, להורות שאנחנו כמו עוורים ואי אפשר לנו להשיג את הנהגת הקב"ה בעולמו, ואין לנו קושיות ותמיהות על הנהגת הקב"ה בעולמו מכל הקורה מסביב, אלא אנו מקבלים על עצמינו עול מלכות שמים באמת ובתמים. ובדור האחרון לאחר שפגע בנו חרון אף ה' בחורבן יהדות אירופה, כאשר מיליוני יהודים טף ונשים נהרגו והורעבו ועונו, התאספו בלונדון שרידי הרבנים לדעת מה לעשות ולדון על מה שפך ה' אפו וחמתו, והתחילו לפלפל ולדון בעבור מה הגיעה המלחמה האיומה, אמנם הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל דפק על השולחן ואמר, "אנחנו לא דנים על דרכי שמים להבין למה עשה ה' לנו ככה, שהדבר סתום ואין לנו הסברים, ויש להפסיק לדון על העבר ולהתחיל לדון רק מה לעשות בעתיד". ובדומה לזה כאשר שמע מרן הגר"ז זצ"ל על כמה רבנים שטרחו להסביר הטעם שסבלנו צרות כאלו בימי המלחמה, רגז מרן זצ"ל על עצם הרעיון בהטעמים וכי יכולים הם להסביר מדוע זה עני זה עשיר, או זה חולה וזה בריא, מדוע לזה יש בנים ולזה אין בנים, מדוע הרבה רשעים מאריכים ימים, והרבה צדיקים סובלים בעולם הזה צער ומכאובים, והרי בין כך אין לנו השגה בדרכי הקב"ה בעולמו, וא"כ גם אין לנו לחשוב שיכולים אנו להשיג דרכי שמים בגזירה הנוראה לכלות מיליוני יהודים במלחמה האיומה. **ואע"פ שבדיני שמים**

הנהגות שראה מרן שליט"א אצל רבו הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל (חלק ב')

"אש קודש", ולקוצר היריעה לא הובא עוד, ועתה השלמנו חלק נוסף) עליהם להיכנס לתוך שטח האויב, וכך מתוך גילופין צייתו לפקודה וכנסו לסכנת המלחמה בלא לחוש בסכנה הממשית שבחזירה לשטח האויב.

וזעק מו"ר זצ"ל במר לבו שהציונים מהלכים בדרך זו, שמסכרים ומטשטשים את דעת ההמון על ידי שנותנים להם לשמוח במצוות יישוב ארץ ישראל, אבל אח"כ הם עוד ישחטו וידקרו אותנו היטב, שיעבירו את ילדינו מהדת וילחמו בכל קדשי ישראל, ופתי מי שנסחף אחרי השמחה והצהלה שבהקמת המדינה, שהשמחה הזאת היא זמנית לרגע אחד, אבל בעתיד הקרוב עוד יסבול מהגזירות הנוראות שיכפו נגד כל קדשי ישראל. [ד] היה אומר, שמי שאינו משועבד ללימוד התורה וקיום המצוות בכל רגע, אלא בא ללמוד בשעות קבועות בלבד, וכל שאר הזמן הוא מבטל זמנו להבלים וחדשות וכדומה רח"ל, עליו נאמר בתורה בפרשת בחוקות (ויקרא כ"ו כ"א) "אם תלכו עמי קרי ולא תאבו לשמוע לי ויספתי לעיכם מכה שבע כחטאותיכם", ופירש"י שם "קרי עראי", והיינו שאינו משועבד לקב"ה בכל רגע, אלא יש לו זמנים מסוימים ללימוד התורה, ובכל שאר הזמן הוא מרגיש חופשי, ודרש מו"ר זצ"ל להתחזק מאוד בעמל התורה, ולשמוח שזכינו להיות בניו ועבדיו של הקב"ה.

[ה] אודות דברי המדרש (ילקוט שמעוני פ"ה בא"ר ח) שרק חמישית מבני ישראל נגאלו בגאולת מצרים, וארבע חמישיות שהיו רשעים מתו במכת חשך, אמר מו"ר זצ"ל דבספרים איתא שככל סדר הגאולה הראשונה במצרים יחזור ויהא בגאולה האחרונה קודם ביאת משיח, וא"כ כשם שבגאולת מצרים היו הרבה רשעים שלא חזרו בתשובה אע"פ שראו ניסים גלויים, כך גם בגאולה האחרונה קודם ביאת משיח, כוח הטומאה יהא גדול כל כך שהמון העם לא ישוב בתשובה אפילו כשיראו ניסים גלויים, וע"כ אין שום דרך לזכות לבגאולה האחרונה אם לא נעורר עצמינו לחזור בתשובה ולהתחזק באמונה ובתורה ובתפילה.

(בשבוע שעבר נדפסו לרגל יום היא"צ כמה עובדות שלא הובאו בספר א] זכורני שבתקופת ימי המלחמה, בשעה שמיליוני יהודים הושלכו למיתות קשות ומשונות ובתוכם רבבות תלמידי חכמים וצדיקים וקדושי עליון, היה מו"ר הגה"צ רבי משה שניידער זצ"ל רגיל לומר, "אנחנו רואים גופים שרופים, אבל הקב"ה רואה לא רק את הגוף אלא גם את הנשמה, ולפניו גלוי וידוע שזהו לטובת אותם הנשמות, שבכך ישיגו תיקון נשמתם ויעלו לעולם העליון להתענג מזיו השכינה במקום מיוחד שרק הם יכולים להגיע אליו מכוח מה שמתו על קידוש ה".

[ב] בהא דאיתא בטור (י"ד סי' רמ"ד) שאפילו תלמיד חכם חייב לעמוד מלא קומתו בפני בעל מעשים, (וכן פסקו שם הב"ח והש"ך והערה"ש), אמר מו"ר זצ"ל ד"בעל מעשים" היינו מי שעוסק במצוות מתוך מסירות נפש, [וכגון שמוכן להתבזות למען כבוד ה' ותורתו], שעל ידי מסירות נפשו הוא נעשה כבעלים על מעשיו הטובים וקשור בהם, והוא נקרא בתואר "בעל מעשים". [ג] בתקופה שייסדו את המדינה, היו כל הציבור בלונדון תמימי דעה בעד המדינה וכפי הסחף שהיה ברחוב בימים ההם. והנה עשו איזה אסיפה בלונדון בעניין הקמת המדינה, ומו"ר זצ"ל כובד לישא שם דבריו - באשר מארגני האסיפה לא ידעו שדעת מו"ר זצ"ל כדעת גדולי הדור החזון איש והגאון מבריסק נגד הקמת המדינה. ונשא משלו ואמר, דבזמן מלחמת העולם הראשונה היו חיילי האויב מתחבאים בתוך בורות המכוסים בשקי חול ויורים ברוביהם מטחי אש, ולא היה אפשר לפגוע בהם בירי מרחוק, והיו מוכרחים להיכנס לתוך שטח האויב בקבוצות של המוני חיילים, באופן שחלק ייפגעו וימותו, וחלקם יצליחו להרוג את חיילי האויב, והנה החיילים שהוטלה עליהם המשימה להיכנס לתוך שטח האויב היו שרויים בפחד נורא, שהרי ידעו שחלקם הולכים למיתה וודאית, ועל כן המפקדים שהיו צריכים להכניס את החיילים לתוך שטח מדינת האויב, היו מתחכמים ומשקים את החיילים ביי"ש עד אשר היו שתויים היטב, ואז היו פוקדים